

Seksuele ontwikkeling van kinderen stap voor stap

Fien Lannoye & Jef Scheirlinck

Programma

1. Seksualiteit en kinderen
2. Seksuele ontwikkeling van kinderen
3. Inschatten en reageren op seksueel gedrag van kinderen (~vlaggensysteem)
4. Wat kan je als ouder / professional doen?

Wie volgt deze webinar?

- » Ouder
- » Grootouder
- » Professional
- » Andere

**Wat komt er bij jullie op als je denkt
aan seksualiteit en kinderen?**

Wat komt er naar boven?

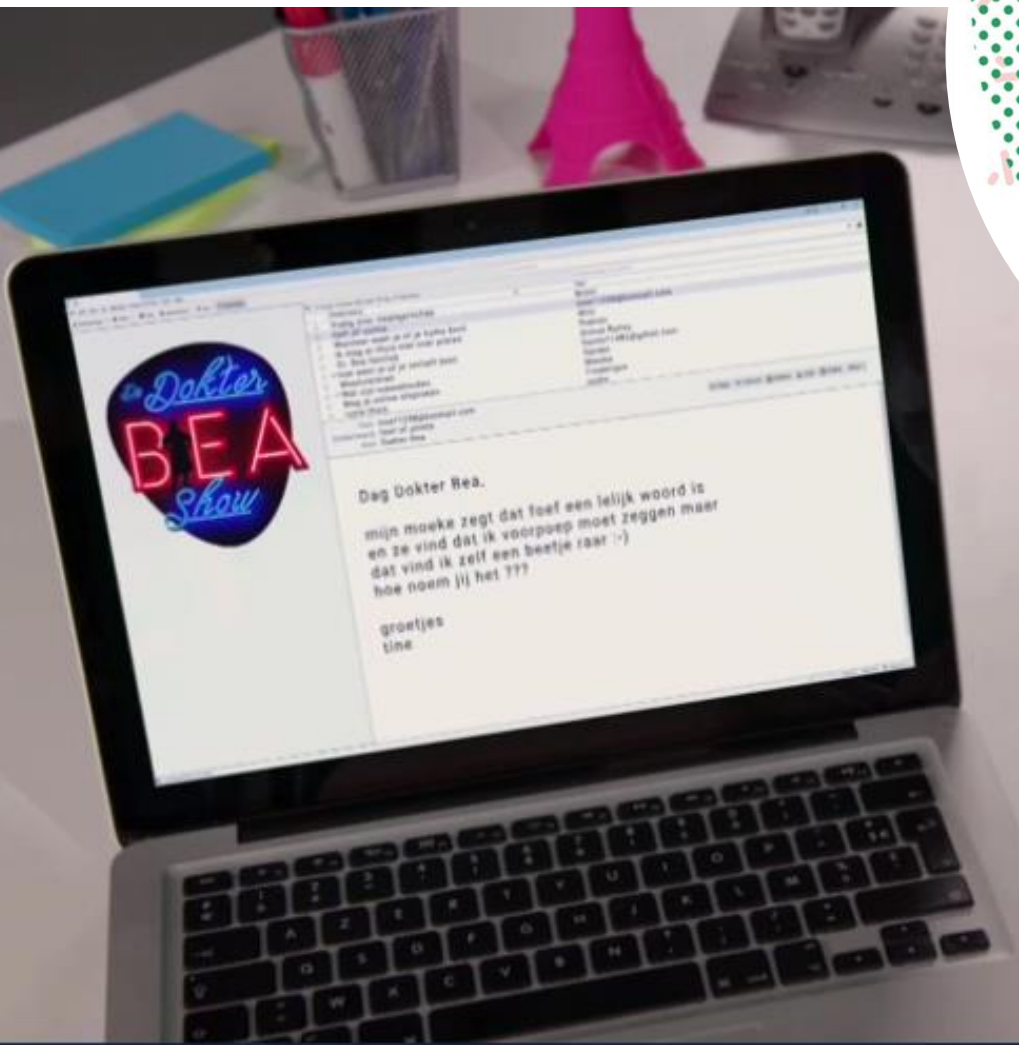
Welk gevoel heb je?

Seksualiteit= breed en positief

Lichamelijkheid

Geslachtelijkheid

Intimiteit

Seksuele ontwikkeling

Seksuele ontwikkeling

» Bij elke ontwikkelingsfase past specifiek seksueel gedrag.

- Baby (0-2 jaar)
- Peuter (2-4 jaar)
- Kleuter (4-6 jaar)
- Kindertijd (6-10 jaar)
- Pre-puberteit (10-12)
- ...

Baby (0-2 jaar)

- Duimzuigen en oraal genieten
- Huilen wanneer hun basisbehoeften niet worden bevredigd
- Vertrouwde geuren en geluiden
- Huidcontact is een belangrijke bron van bevrediging,
- Geslachtsorganen aanraken als bron van bevrediging
- Erecties

Peuters (2-4 jaar)

- Zindelijk worden
- Nieuwsgierig naar eigen lichaam en dat van anderen
- Besef van eigen sekse-identiteit
- Vieze woorden gebruiken
- Orgasme & masturbatie
- 'Waarom' vragen stellen

- Filmpjes over seksuele ontwikkeling:
www.veiligonline.be/online-relaties-en-seksualiteit

- Normatieve lijst Sensoa:
https://www.seksuelevorming.be/sites/default/files/digitaal_materiaal/uitgebreide-normatieve-lijst.pdf

Seksuele ontwikkeling - topics

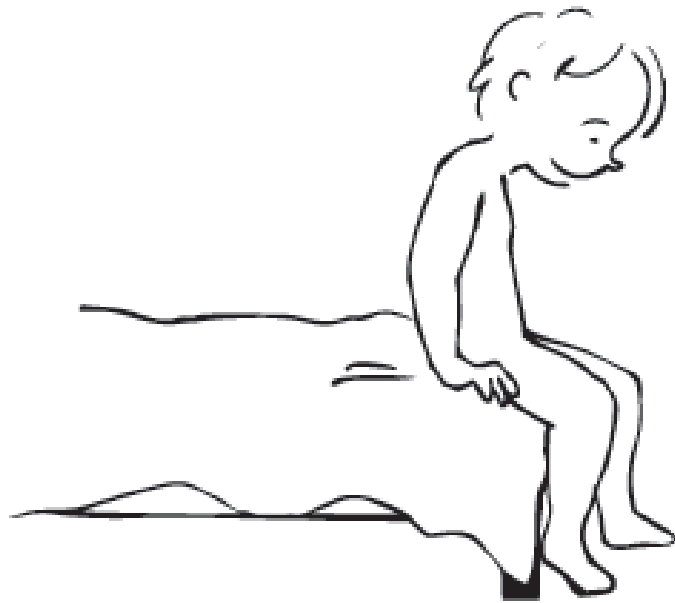
- » Seksuele ontwikkeling volgt in grote lijnen hetzelfde basispatroon.
- » Seksualiteit, lichamelijkheid en intimiteit krijgen een plek in het leven van kinderen en jongeren.
- » Vanaf de kindertijd start de ontwikkeling van een seksueel script
- » Centraal = ontwikkeling van adequate interactiecompetentie.

Inschatten en reageren op seksueel gedrag.

Ga eens na wanneer jullie seksueel getint gedrag
grensoverschrijdend vinden?

Wat is oké? Wat is niet oké?

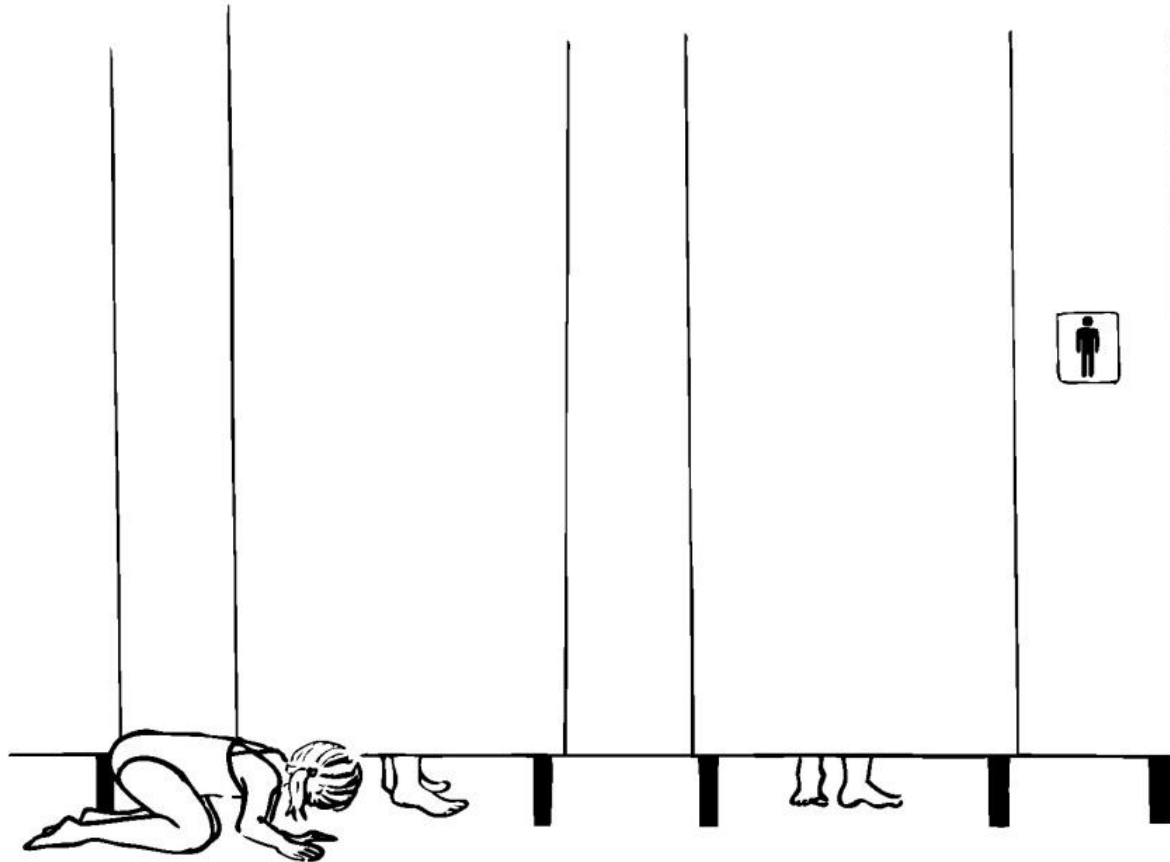

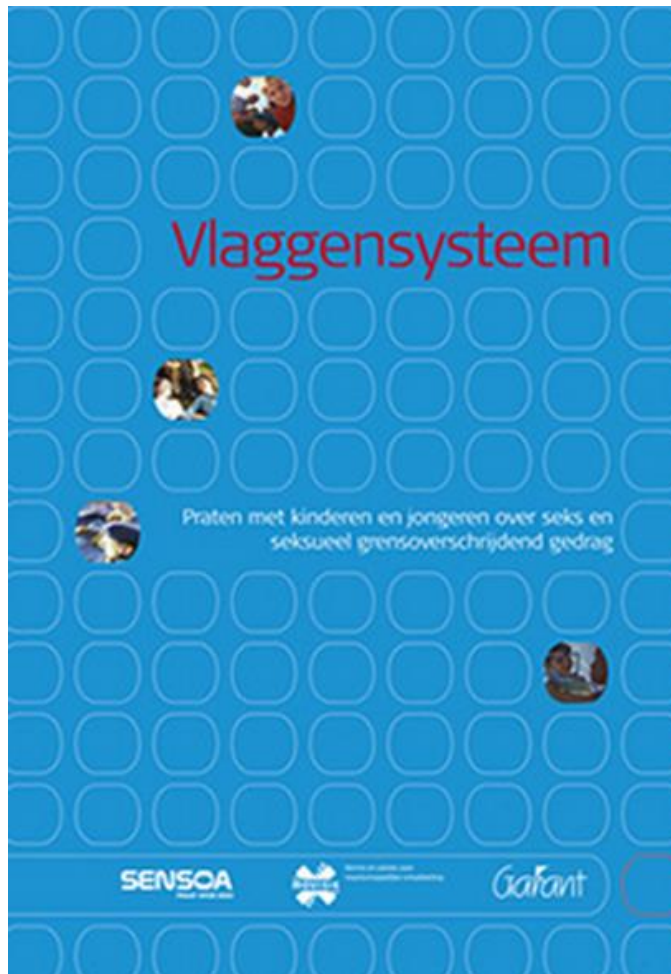
Drie kindjes van 3 zijn in de slaapkamer seksuele spelletjes aan het spelen. Ze zijn in hun blootje en hebben veel plezier.

Een meisje van 2 probeert een stuk speelgoed in haar spleetje te steken.

Een meisje van 10 gluurt, tijdens het omkleden in het zwembad,
in de hokjes van de jongens.

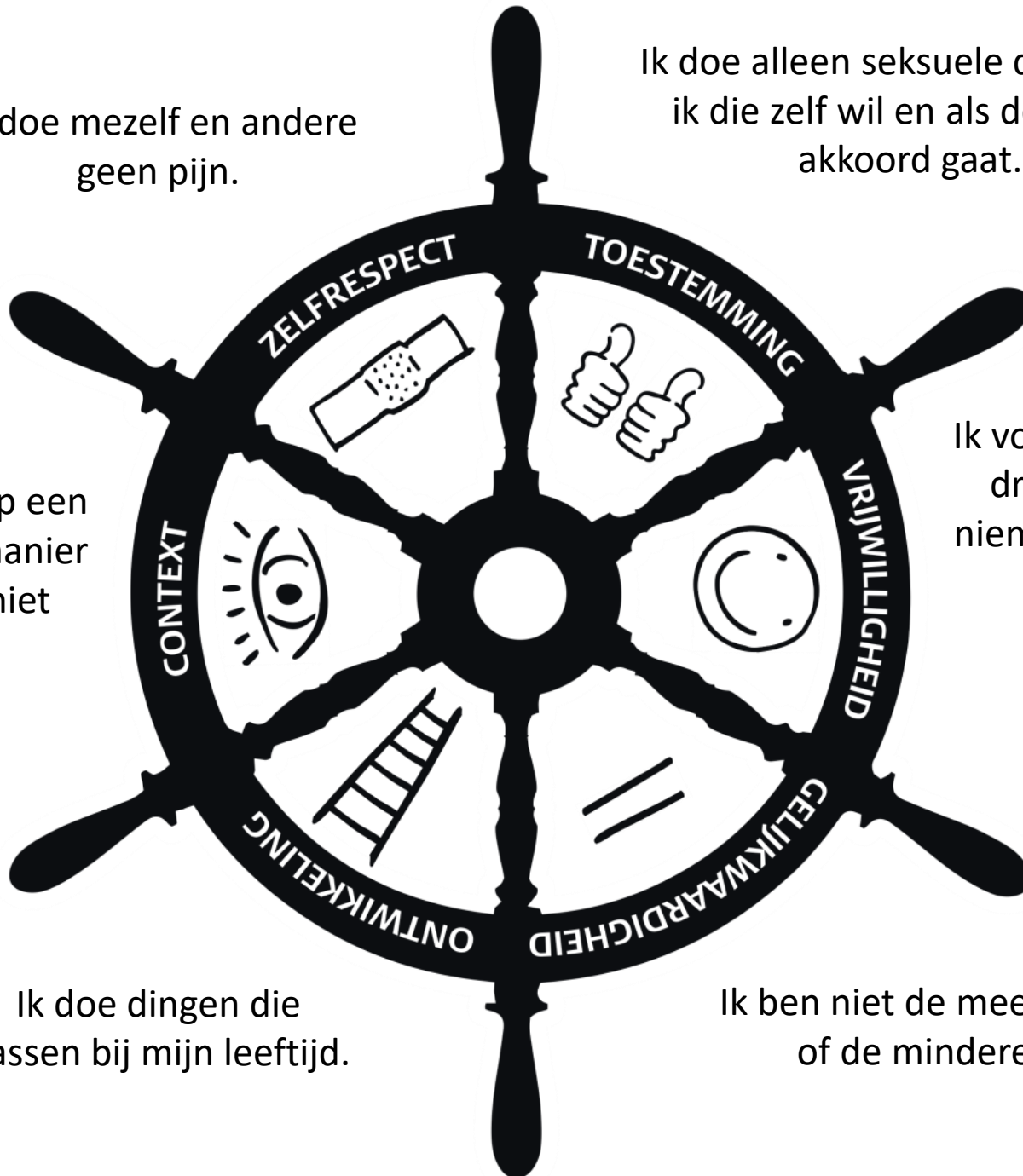

- Seksueel gedrag van kinderen en jongeren correct inschatten
- Gesprek te stimuleren
- Pedagogisch reageren

Ik doe mezelf en andere
geen pijn.

Ik doe alleen seksuele dingen als
ik die zelf wil en als de ander
akkoord gaat.

Ik doe dingen op een
plaats en een manier
die anderen niet
storen.

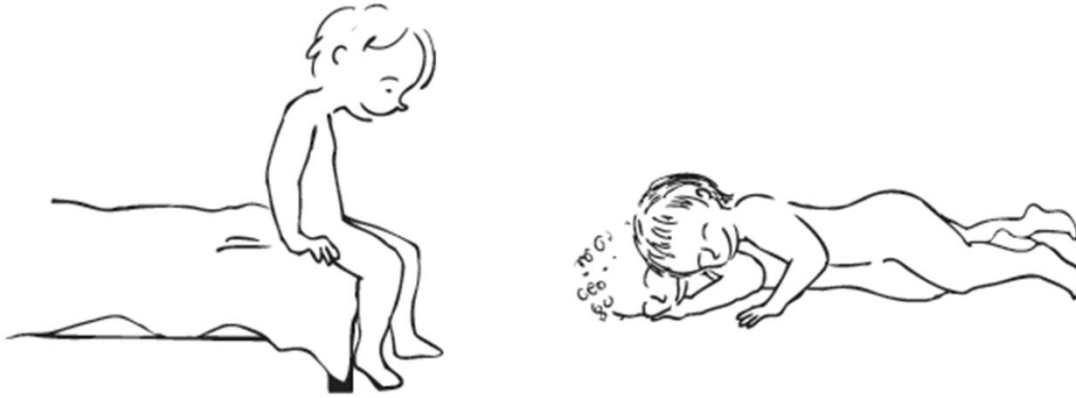
Ik voel me niet onder
druk gezet, ik zet
niemand onder druk.

Ik doe dingen die
passen bij mijn leeftijd.

Ik ben niet de meerdere
of de mindere.

- **Groene vlag:** aanvaardbaar en positief seksueel gedrag
 - Reactie: **accepteren**, eventueel uitleggen
- **Gele vlag:** occasioneel licht grensoverschrijdend gedrag
 - Reactie: uitleggen, **begrenzen** en alternatieven bieden, signaleren, coachen
- **Rode vlag:** zorgwekkend grensoverschrijdend gedrag
 - Reactie: **verbieden**, uitleggen en controleren, eventueel bemiddelen, melden, straf of interventie aankondigen, coachen
- **Zwarte vlag:** zwaar seksueel GG
 - Reactie: verbieden, uitleggen, tussenkomen met straf of/en begeleiding of andere interventie, melden

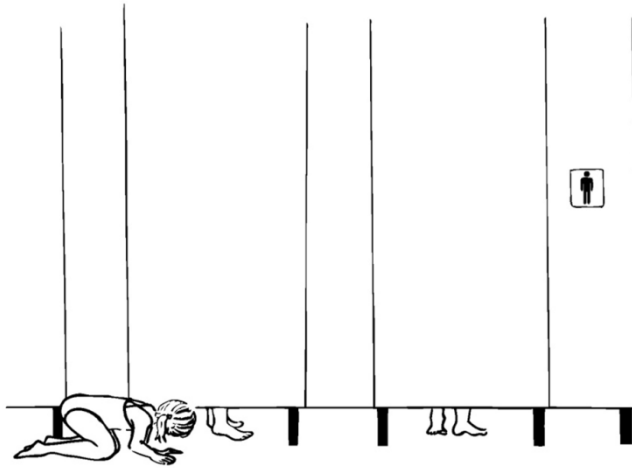
- Drie kindjes van 3 zijn in de slaapkamer seksuele spelletjes aan het spelen. Ze zijn in hun blootje en hebben veel plezier.
- Toestemming, vrijwillig, gelijkwaardig, ontwikkeling, context, zelfrespect
- GROEN

- Reactie?
 - Geen
 - 'Het is hier plezierig, zie ik?'

- Een meisje van 2 probeert een stuk speelgoed in haar spleetje te steken.
- Zelfrespect niet oké
- ROOD

- Reactie?
 - 'Je mag dat niet doen. Je zou jezelf kunnen pijn doen.'

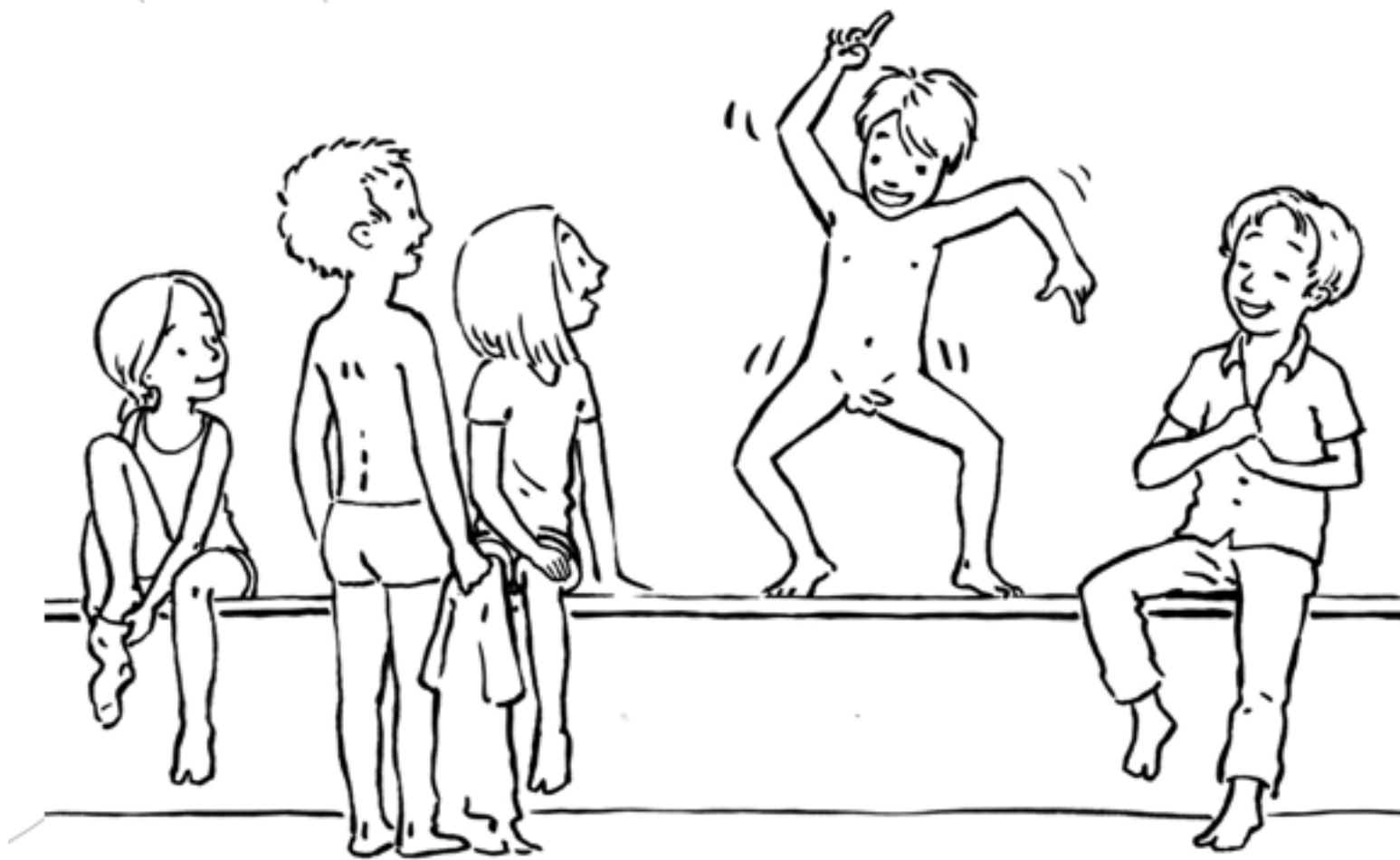

- Een meisje van 10 gluurt, tijdens het omkleden in het zwembad, in de hokjes van de jongens.
- Vrijwilligheid, toestemming en contextadequaatheid niet oké
- ROOD
- Reactie?
 - ‘De jongens weten neit dat je hen bekijkt. Jij zou het toch ook niet leuk vinden als een jongen jou in je blootje stiekem bekijkt?’

Een meisje van 6 is alleen in de tuin
en friemelt soms door haar kleren
heen aan haar geslacht.

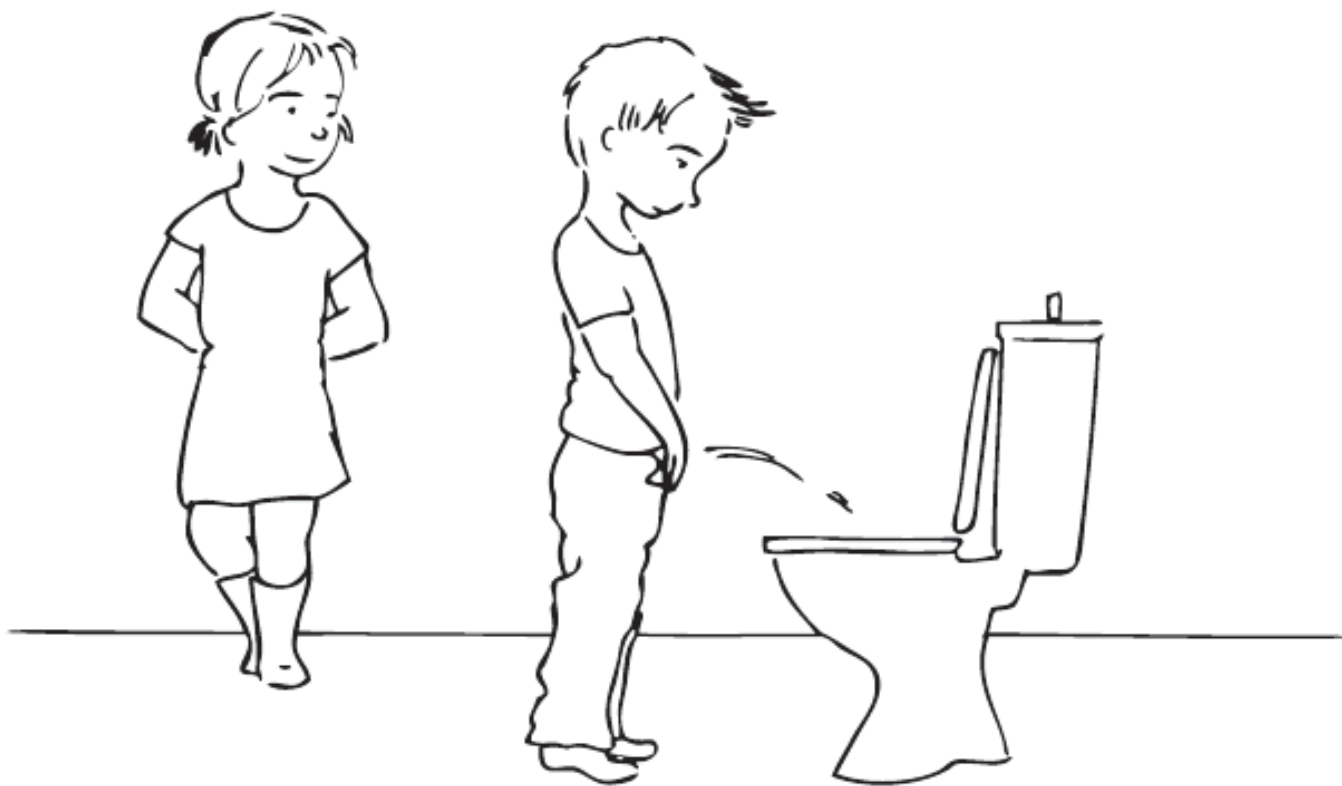

Een jongen van 9 staat te zwieren met zijn piemel in een gemengde kleedkamer voor het zwemmen.

Terwijl een jongetje van 3 met een auto speelt, duwt een meisje van 4 een potlood in zijn anus.

Een meisje van 5 kijkt hoe een jongen van 6 plast.

Een kind van 3 gluurt onder de rok van een ouder in de opvang.

Een meisje van 5 jaar ontbloot opzettelijk haar spleetje op de speelplaats.

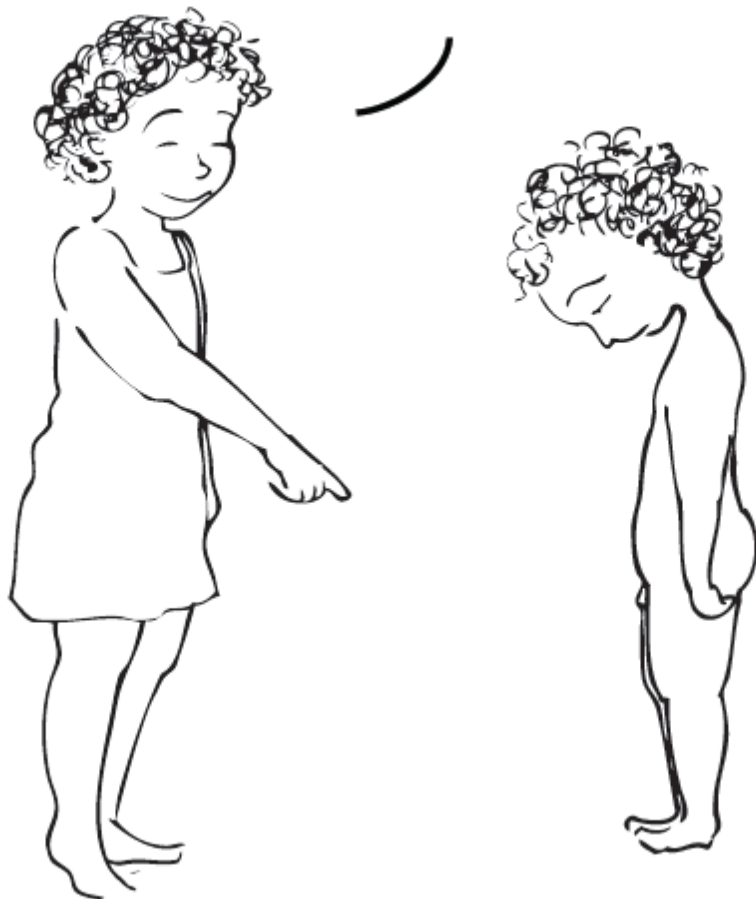
Twee jongetjes en een meisje van 8 maken grapjes en seksuele toespelingen.

2 meisjes van 11 lezen artikels over seks en giechelen veel.

Zo'n kleine piemel !

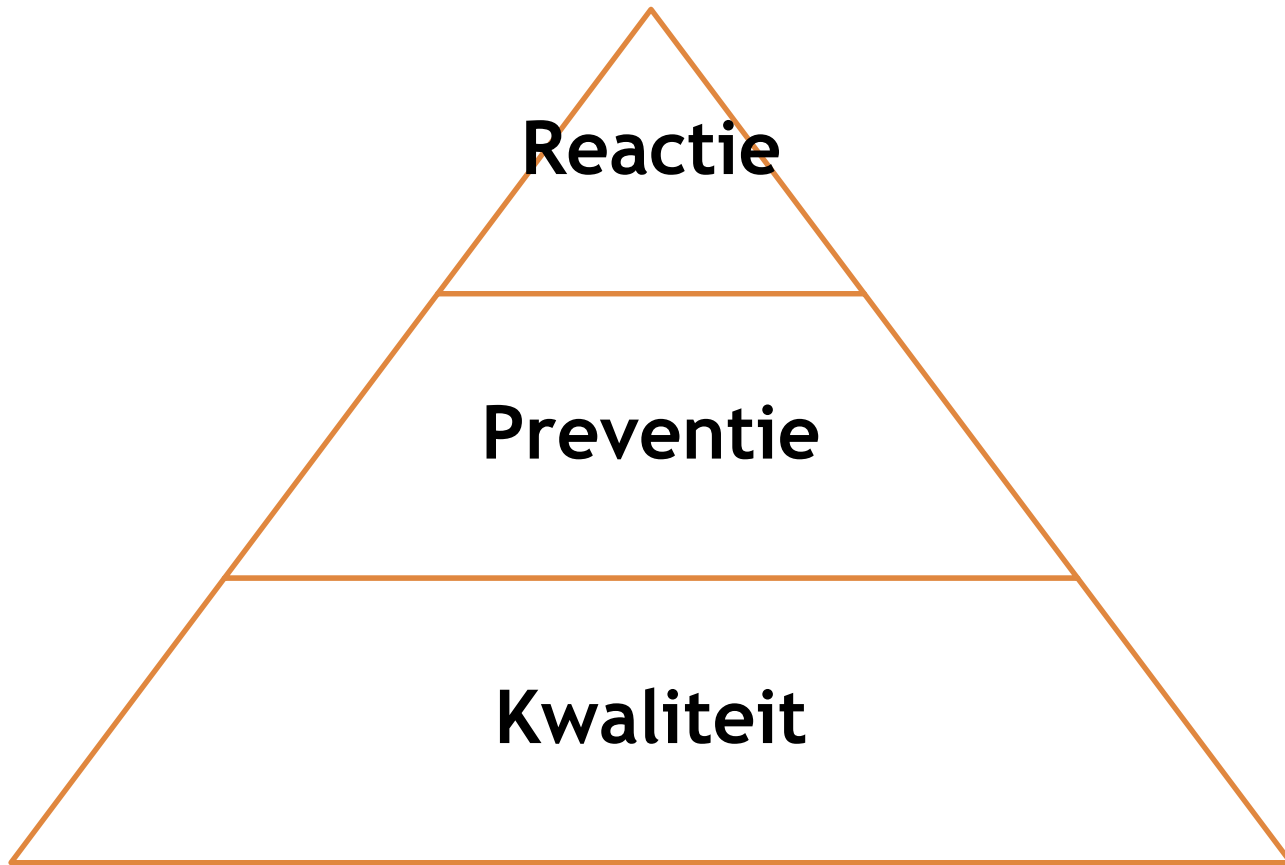

Een meisje van 6 geeft
negatieve opmerkingen op de
penis van haar broertje van 4.

*Seksuele opvoeding is een taak
van ouders*

Wat kan je doen als professional?

- Kan een kind zich seksueel ontwikkelen in je organisatie?
- Weten we hoe we moeten reageren op seksueel gedrag van kinderen?
- Is dit onderwerp bespreekbaar? Hebben we hier een visie en beleid rond?
- Hoe gaan we hierover in gesprek met ouders, kinderen, collega's,... ?
- ...

Reactie

Preventie

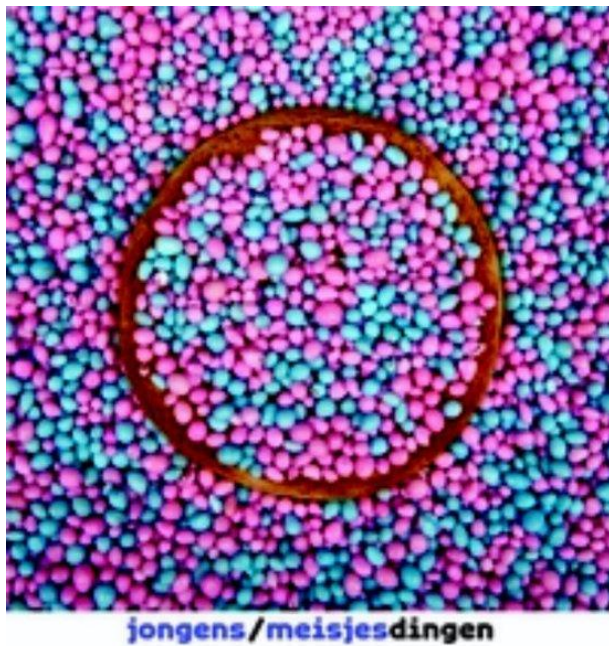
Kwaliteit

Wat kan je doen als ouder?

- In gesprek gaan met kinderen, luisteren en benoemen.
- Coachende rol
- Ruimte bieden voor seksuele ontwikkeling

Kinderboeken

www.seksuelevorming.be

vormingscentrum
opvoeding en kinderopvang